

Fremsat den 1. marts 2024 af Mads Olsen (SF), Astrid Carøe (SF), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Sofie Lippert (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om nedsættelse af en arbejdsgruppe om su som udeboende for studerende på ungdomsuddannelser

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2024 at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal undersøge, hvorvidt reglerne for at kunne modtage su som udeboende studerende, når man er 18-19 år og studerer på en ungdomsuddannelse, er hensigtsmæssige, herunder hvordan systemet kan forbedres.

Bemærkninger til forslaget

Unge, der er under 20 år, og som læser på en ungdomsuddannelse, kan som udgangspunkt kun modtage su som hjemmeboende, også selv om de er flyttet hjemmefra og bor alene.

Udfordringen eksisterer både for elever på gymnasiale uddannelser som stx, hhx, htx og hf og for elever på erhvervsuddannelser. For selv om eleverne på erhvervsuddannelser skal have en læreplads med løn, er eleverne på skolen under grundforløbet, og de fleste virksomheder indgår først kontrakt om lærepladsen herefter (»- Det er for dumt: Én bestemt gruppe bliver snydt for SU«, fagbladet3f.dk, den 2. januar 2024).

18-19-årige elever kan dog i visse tilfælde få dispensation fra reglerne og kan derigennem godkendes til at få su som udeboende. Det kræver dog, at eleven ud over at være udeboende også opfylder en af de følgende fire betingelser:

- 1) Den normale transportvej er 20 km eller længere mellem uddannelsesstedet og forældrenes bopæl
- 2) Transporttiden mellem uddannelsesstedet og forældrenes bopæl er på mere end 75 minutter
- 3) Ansøgeren har været udeboende uafbrudt i mindst 12 måneder, frem til eleven blev berettiget til su til den uddannelse, eleven er i gang med, eller
- 4) Eleven kan ikke længere bo hjemme på grund af ganske særlige omstændigheder i hjemmet, f.eks. meget trange boligforhold eller langvarig sygdom (»Bopæl og SU-satser«, su.dk).

Det er uddannelsesstedet, der afgør, om eleven kan få su-sats til udeboende. Beslutningen er en endelig administrativ afgørelse, hvilket betyder, at den unge ikke kan klage over afgørelsen.

Su-satserne for 18-19-årige på ungdomsuddannelser er endvidere afhængig af forældrenes indkomst. Satsen for hjemmeboende udgør i 2024 1.060-2.940 kr./md. (før skat), mens satsen for udeboende udgør 4.375-6.820 kr./md. (før skat) (»Du er 18-19 år og godkendt til udeboendesatsen« og »Din uddannelse startede 1/7-2014 eller derefter«, su.dk).

De eksisterende regler om dispensation fra at få su som hjemmeboende og kriterierne for godkendelse til at få su som udeboende kan umiddelbart medføre, at elever på kostskolegymnasier, hvis forældre betaler kostskoleopholdet, men som bor over 20 km fra kostskolen, vil kunne modtage su som udeboende. Det ville omvendt ikke gælde for unge på almindelige gymnasiale uddannelser og erhvervsskoler, hvis forældre bor mindre end 20 km fra uddannelsesstedet,

hvorfor disse elever i langt mindre grad er sikret at kunne modtage su som udeboende, selvom de kan have en årsag til at være flyttet hjemmefra.

Der er således en udfordring med reglerne, hvis unge grundet konflikt eller væsentlig mistrivsel i hjemmet ønsker at flytte hjemmefra, men ikke ser det som en mulighed, f.eks. grundet uvished om muligheden for at modtage su som udeboende. I tilfælde, hvor uddannelsesstedet kræver dokumentation i form af forældrenes underskrift om konflikten med henblik på at dokumentere, at betingelserne for at modtage su som udeboende er opfyldt, vil en sådan situation kunne eskalere konflikten i hjemmet. Der er således potentielt en risiko for en vilkårlighed i muligheden for at modtage su som udeboende, idet uddannelsesstederne træffer afgørelsen og denne ikke kan påklages.

Det foreslås derfor at nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af relevante aktører. Arbejdsgruppen skal undersøge, hvordan de eksisterende regler om su-satser til udeboende 18-19-årige på ungdomsuddannelser fungerer i praksis, og hvorvidt reglerne er hensigtsmæssige. Det skal herunder bl.a. undersøges, hvordan dispensationsmuligheden i situationer, hvor eleven ikke kan bo hjemme på grund af »ganske særlige omstændigheder i hjemmet«, bruges i praksis, om unge med behov for at flytte hjemmefra kommer i klemme som følge af uklare regler, og om reglerne er socialt retfærdige.

Det skal endvidere undersøges, om reglerne er tilstrækkelig klare, og om der er behov for at etablere en klageadgang. Arbejdsgruppen skal afrapportere senest medio 2025 med sin afdækning af området og eventuelle forslag til forbedringer af området.

Det foreslås, at arbejdsgruppen skal bestå af repræsentanter fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Erhvervsskolernes ElevOrganisation, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier og Danske Gymnasier.

Finansiering

Nærværende beslutningsforslag omhandler alene en arbejdsgruppe. Det antages, at ressourcerne til arbejdsgruppen kan afholdes inden for de nævnte ressortministeriers ramme, og forventes derfor ikke at medføre et nævneværdigt finansieringsbehov.

Skriftlig fremsættelse

Mads Olsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en arbejdsgruppe om su som udeboende for studerende på ungdomsuddannelser.

(Beslutningsforslag nr. B 166)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.